

**Informācija par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā pārskaitītajām
valsts budžeta dotācijām un indikatīvajiem rādītājiem
2014.gada 1.pusgadā**

1. VSIA „Autotransporta direkcija” 2014.gada 1.pusgadā aprēķināja un Satiksmes ministrija pārskaitīja:

- valsts budžeta dotācijas zaudējumu kompensēšanai 29 201 168 EUR;
- kompensācijas zaudējumu segšanai pārvadātājiem par valsts noteiktajiem braukšanas maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā, pārvadājot pasažierus ar 100% atlaidi, 8 232 815 EUR.

Tabula Nr. 1

**Pārskaitītās dotācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu reģionālos
nozīmes maršrutos 2014.gada 1.pusgadā (EUR)**

Uzņēmuma nosaukums	Lotes	Dotācijas zaudējumu kompensēšanai	Dotācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem
AS "CATA"	ZA, RPR, VPR	1 348 065	573 795
SIA "Daugavpils autobusu parks"	DA, LPR	848 983	257 429
SIA "Dobeles autobusu parks"	D, ZPR	313 964	106 679
SIA "Jēkabpils autobusu parks"	DA, LPR, ZPR	608 312	189 594
SIA "Jelgavas autobusu parks"	D	234 328	129 440
AS "Liepājas autobusu parks"	DR, C1A, C1B, KPR	847 132	551 621
AS "Nordeka"	A;C2;DA;DR	1 406 526	859 227
SIA "Norma A"	A	637 570	266 815
SIA "Sabiedriskais autobuss"	DR, C1C, KPR, eksp.	329 915	223 336
AS "Talsu autotransports"	ZR, KPR	600 427	176 458
SIA "VTU Valmiera"	ZA, VPR	889 472	365 697
PSIA "Ventspils reiss"	ZR	206 097	136 257
SIA "Gulbenes - Alūksnes bānītis"		170 465	2 459
AS "Pasažieru vilciens"		16 156 237	1 064 426
SIA Transporta firma "Mobile - A"	KPR	57 756	21 302
SIA "Auto un būve"	KPR	19 157	989
SIA "Balvu autotransports"	LPR	202 302	29 567
ZS "Gravas - 1"	LPR	3 505	1 306
IK "Miks S"	LPR	9 050	10 425
SIA "Dautrans"	LPR	6 085	6 043
SIA "Robežnieki AP"	LPR	10 036	1 287
LPKS "Astašova"	LPR	3 349	44
SIA "Ludzas autotransporta uzņēmums"	LPR	170 575	21 816
AS "Rēzeknes autobusu parks"	LPR	307 895	26 097
SIA "Dekom"	LPR	101 293	9 415
IK "Alfrīds Greiškāns"	LPR	12 829	971
IK "Juris Springa"	LPR	19 494	3 597

IK "Jānis Vaišļa" un IK "Aivars Ružs"	LPR	12 023	2 189
SIA "Ogres autobuss"	RPR	145 542	41 311
SIA "Ekspress - Ādaži"	RPR	152 388	46 871
SIA "Galss Buss"	RPR	188 050	60 345
AS "Rīgas Taksometru parks"	RPR	468 723	181 824
SIA "Tukuma auto"	RPR	150 115	48 548
SIA "Vidlatauto"	VPR, eksp.	199 898	13 834
SIA "Gulbenes autobuss"	VPR	193 595	16 691
SIA "Ceļavējš - ATP"	VPR	26 934	5 940
SIA "Madonas ceļu būves SIA"	VPR	391 421	52 585
SIA "Aizkraukles ATU"	ZPR	217 910	27 545
SIA "Pato - 1"	ZPR	54 674	5 892
SIA "AIPS"	ZPR	355 000	38 394
SIA "Aiva auto"	ZPR	34 660	2 260
KS "Toms"	ZPR	13 441	2 733
SIA "Viesītes transports"	ZPR	6 492	876
SIA "Aknīstes pakalpojumi"	ZPR	3 224	106
SIA "Rubenītis"	ZPR	3 871	548
SIA "Spungēni - Daugavieši"	ZPR	8 194	873
SIA "Migar"	ZPR	222 747	35 897
Kopā		28 369 721	5 621 354

Tabula Nr. 2

Pārskaitītās dotācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu pilsētas nozīmes maršrutos 2014.gada 1.pusgadā (EUR)

Republikas pilsētas dome	Dotācija zaudējumu kompensēšanai ¹	Dotācijas par invalīdu pārvadāšanu
Daugavpils pilsētas dome	22 608	185 616
Jelgavas pilsētas pašvaldība	69 886	127 179
Jēkabpils pilsētas pašvaldība	2 412	40 717
Jūrmalas pilsētas dome	0	38 095
Liepājas pilsētas dome	83 385	170 627
Rīgas pilsētas dome	542 840	1 823 244
Rēzeknes pilsētas dome	65 250	74 945
Valmieras pilsētas pašvaldība	6 894	45 671
Ventspils pilsētas dome	38 171	105 367
Kopā pilsētas	831 447	2 611 461

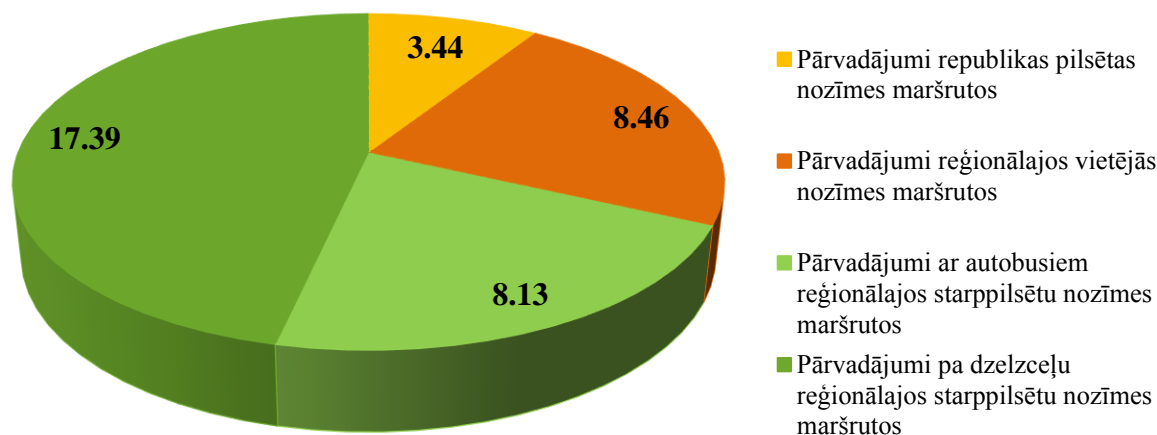
2. Pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktajos pārskatos iesniegto informāciju, reģionālās nozīmes maršrutu tīklā un republikas pilsētu pārvadājumos sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanā par 2014.gada 1.pusgadu ir aprēķināti kompensējamie zaudējumi (ņemot vērā Līgumcenas), t.sk., valsts garantētā peļņa 43.6 milj. EUR. No valsts budžeta

¹ Saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 7.pantā noteikto gadījumu, kompensē radušos zaudējumus par maršruta daļu, kas ir ārpus pilsētas administratīvās teritorijas, ja šī maršruta daļa ir vairāk nekā 30% no kopējā maršruta garuma.

2014.gada 1.pusgadā ir izmaksāta dotācija par 2014.gada zaudējumu segšanu un par personu ar braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadāšanu 37.43 milj. EUR. Tādējādi kopumā par 2014.gada 1.pusgadu pārvadātājiem nav segti zaudējumi 6.2 milj. EUR apmērā.

Attēls Nr.1

Izmaksātā valsts budžeta dotācija 2014.gada 1.pusgadā (milj. EUR)

Vienlaikus, balstoties uz 2014.gada 1.pusgada sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas rezultātiem, ir aprēķināti kopējie kompensējamie zaudējumi sabiedriskā transporta nozarē par 2014.gadu 88.88 milj. EUR, tādējādi ir konstatēts, ka kopumā, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumus atbilstoši pasažieru pieprasījumam un attiecīgi sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumos ietvertajam sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma apjomam, **2014.gadā papildus vēl nepieciešami 12.36 milj. EUR** (pamatā nesegtie zaudējumi aprēķināti pasažieru pārvadājumos pa dzelzceļu par publiskās dzelzceļa infrastruktūras maksu).

Tā kā atsevišķiem uzņēmumiem, kas veic reģionālos pārvadājumus ar autobusiem, pēc 2014.gada 1.pusgada rezultātiem nav kompensēti vismaz 30% no zaudējumiem, kas rada finansiālas problēmas norēķinos ar uzņēmuma darbiniekiem un piegādātājiem, uz doto brīdi, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību līdz 2014.gada beigām (sevišķi lauku rajonos), sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem nepieciešami **1.903 EUR**, kas ir atbilst nesegto zaudējumu apjomam bez valsts garantētās peļņas. Par minēto situāciju sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas nozarē ir informēts arī Ministru kabinets, kas 2014.gada 2.septembrī izskatīja Satiksmes ministrijas sagatavoto Informatīvo ziņojumu „Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma izpildi 2014.gadā” un atbalstīja papildus finansējuma piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem.

Sabiedriskā transporta nozari raksturojošie rādītāji par 2014.gada 1.pusgadu

Pārvadājumu veids	Ieņēmumi (EUR)	Izdevumi (EUR)	Aprēķinātie zaudējumi kopā ar valsts garantēto peļņu 3.066% (EUR) *	Nobraukums (t.sk., km un vilcienkm)	Pārvadātie pasažieri, t.sk., bez maksas pārvadātie pasažieri	Pasažierkilometri t.sk., bez maksas pārvadātajiem pasažieriem
Pārvadājumi republikas pilsētas nozīmes maršrutos **	26 231 790	81 080 507	3 401 907	28 459 836	98 314 096	x
Pārvadājumi reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos	7 361 238	16 669 679	9 532 628	18 235 220	10 638 286	184 823 355
Pārvadājumi ar autobusiem reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos	11 919 384	20 635 562	9 080 477	20 651 219	5 628 229	382 160 338
Pārvadājumi pa dzelzceļu reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos	9 518 018	31 435 212	22 207 004	2 694 836	9 243 571	277 119 086
Pavisam kopā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā	55 030 430	149 820 960	44 222 016	70 041 111	123 824 182	844 102 779

* Aprēķinātajos zaudējumos nav ietverta izdevumu korekcija saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.341 1.pielikuma metodiku „Maksimālo kompensējamo izmaksu noteikšanas kārtība”, kā arī nav ņemtas vērā līgumcenas, par kādām pārvadātāji un pasūtītāji noslēguši vienošanos par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu atsevišķos pārvadājumos.

** Zaudējumi noteikti saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 7.pantā noteikto gadījumu.

Zaudējumu pieaugums 2014.gada 1.pusgadā pret to pašu periodu 2013.gadā ir veidojies pamatā uz ieņēmumu samazinājumu rēķina (skatīt Tabulu Nr.4).

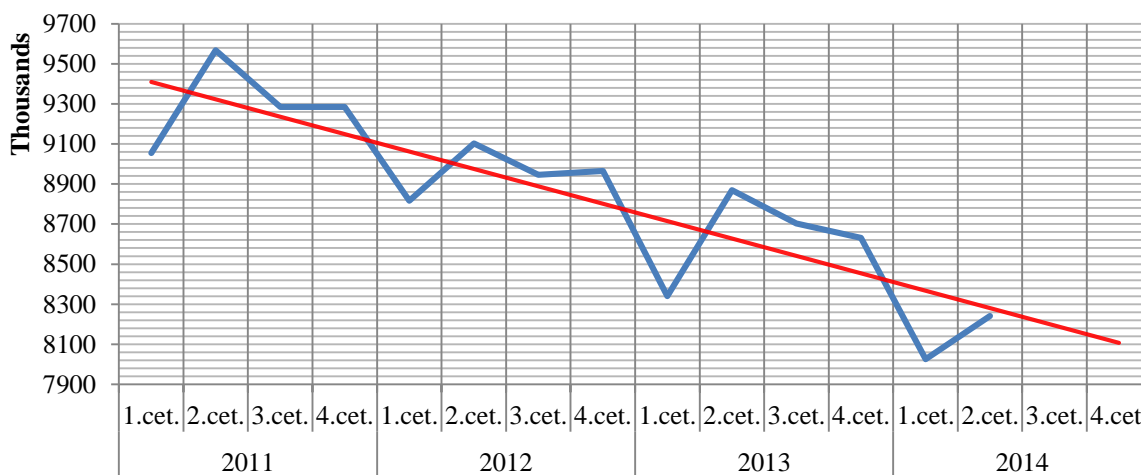
2014.gada 1.pusgada rādītāju salīdzinājums ar 2013.gada 1.pusgada rādītājiem (%-lās izmaiņas)

Pārvadājumu veids	Kopējie ieņēmumi (%)	Izdevumi (%)	Zaudējumi (%)	Nobraukums (%)	Pasažieri par maksu
Republikas pilsētas nozīmes maršruti	-2.00%	3.44%	6.26%	8.97%	-5.40%
Reģionālie vietējās nozīmes maršruti	-6.80%	-0.61%	4.89%	0.59%	-6.29%
Reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti (autobusi)	-4.80%	-2.15%	1.73%	0.21%	-5.73%
Reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti (dzelzceļš)	-7.38%	-2.87%	-0.77%	-2.12%	6.09%

Pasažieru skaita samazinājuma iemesli reģionālajos pārvadājumos tiek vērtēti ar kopējo iedzīvotāju skaita izmaiņām un labklājības līmeņa paaugstināšanos, kad pārvietošanās tiek nodrošināta ar citiem transporta veidiem (pārsvarā vieglo transportu), kā arī jāņem vērā ēnu ekonomikas, kas tiek realizēta no neregulāro pārvadātāju puses, sekas. Turklāt tā kā daļa iedzīvotāju darbavietas nodrošinājuma gadījumā ir mainījuši arī dzīvesvietu no perifērijas uz pilsētām, tad arī ar šo ir skaidrojamas pasažieru skaita izmaiņas starp pārvadājumu veidiem. Samazinoties pasažieru skaitam, samazinājās arī ieņēmumi. Vienlaikus ieņēmumu samazinājums ir pamatojams arī ar *euro* ieviešanu, jo atsevišķos gadījumos braukšanas maksa par braucienu sabiedriskajā transportā ir samazinājusies.

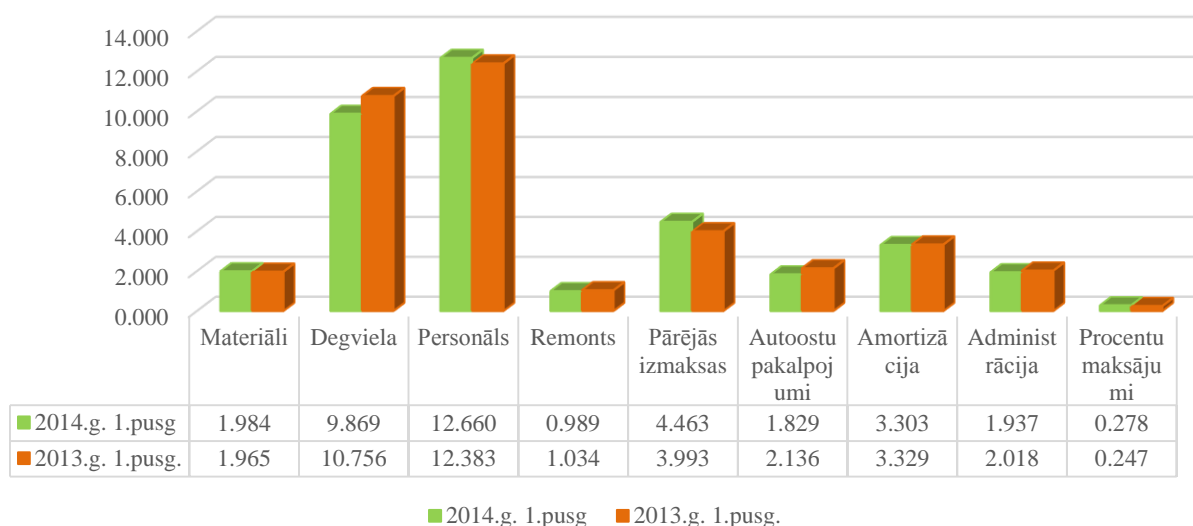
Attēls Nr.2

Kopējā pasažieru skaita samazinājuma tendence reģionālajos starppilsētu (ar autobusiem) un reģionālajos vietējos pārvadājumos (tūkst.pasažieri)

Saskaņā ar Autotransporta direkcijas aprēķiniem, piemērojot 2012.gada 15.maija Ministru kabineta noteikumu Nr.341 „Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu” 1.pielikuma metodiku „Maksimālo kompensējamo izmaksu noteikšanas kārtība”, reģionālajos pārvadājumos ar autobusiem pārvadātāju zaudējumi par 2014.gada 1.pusgadu ir samazināmi par aptuveni 545 320 EUR, tādējādi radot valsts budžeta līdzekļu ekonomiju par minēto summu.

Izmaksu sadalījums reģionālajos starppilsētu (ar autobusiem) un vietējās nozīmes pārvadājumos (milj. EUR)

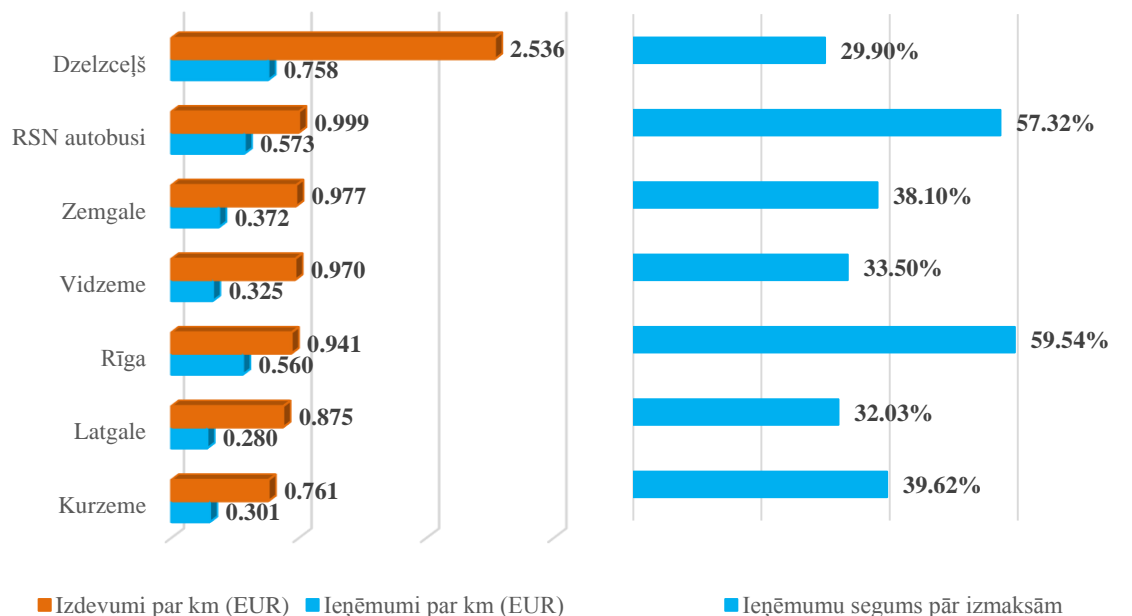

Kopējie izdevumi reģionālajos starppilsētu nozīmes autobusu maršrutos un reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos par 2014.gada 1.pusgadu salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgadu ir samazinājušies par 1.38%. Degvielas izmaksas ir samazinājušās vidēji par 8.25% un amortizācijas izmaksas - par 0.78%. Personāla izmaksas ir palielinājušās vidēji par 2.2% (starppilsētu maršrutos ar autobusiem par 0.4%, vietējos maršrutos par 4.1%), bet administrācijas izmaksas ir samazinājušās par 4.04%.

Izmaksu pieauguma tendences saglabājas autoostu pakalpojumiem (vietējās nozīmes pārvadājumus vidējais pieaugums ir 12.52%). Pārējās izmaksas kopumā ir pieaugušas par 11.76%, kuru starpā ir arī pārvadātājiem sniegtie ārpakalpojumi, kas ietver arī remonta pakalpojumus un transportlīdzekļu nomas izdevumus. Ievērojot to, ka amortizācijas atskaitījumi faktiski ir pat samazinājušies, tad var pieņemt, ka remonta izmaksas saglabājas ik gadu ar līdzīgu pieauguma tendenci, un tehnika tiek nomāta, neveicot kapitālieguldījumus.

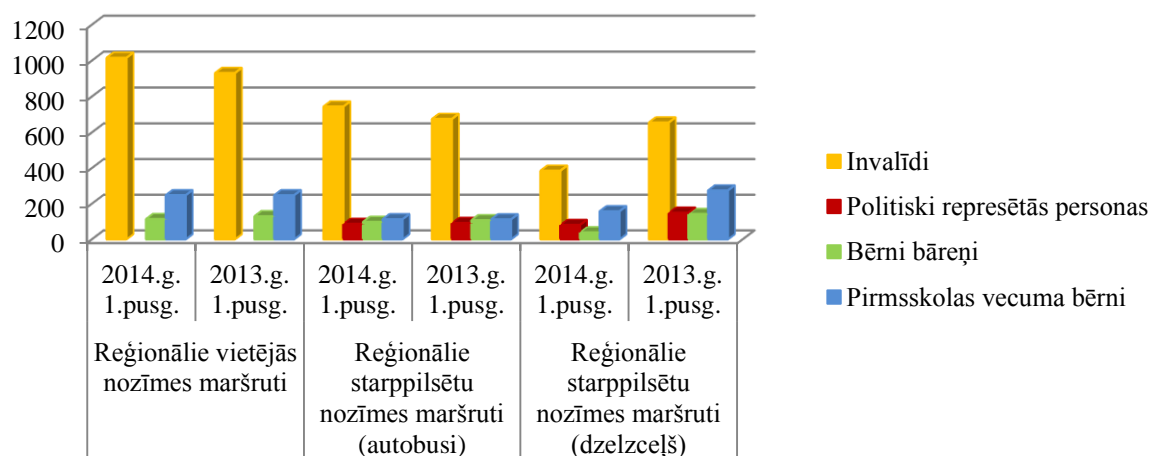
Dzelzceļa pārvadājumos izmaksas ir samazinājušās 2.87%. Tomēr lieli (ar pieauguma tendenci) saglabājas izdevumi par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras maksu, salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgadu ir pieaugums par 5.78%, kas sastāda aptuveni 0.963 milj. EUR palielinājumu pusgadā. Savukārt izmaksu samazinājums ir vērojams remonta izdevumos - par 18.55% un energoresursu (tostarp degvielas) izmaksās - par 3.5%.

Faktiskie izdevumu un ieņēmumu rādītāji 2014.gada 1.pusgadā pa reģionālajiem starppilsētu nozīmes pārvadājumiem (dzelzceļš un pārvadājumi ar autobusiem (RSN)) un plānošanas reģionu teritorijās veiktajiem reģionālajiem vietējās nozīmes pārvadājumiem

3. Salīdzinot 2014.gada 1.pusgada datus ar 2013.gada 1.pusgadu, reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos un reģionālajos starppilsētu nozīmes autobusu maršrutos par maksu pārvadāto pasažieru skaits ir samazinājies vidēji par 6.01% un pilsētas nozīmes maršrutos par maksu pārvadāto pasažieru skaits ir samazinājies par 5.4%. Dzelzceļa pārvadājumos tiek norādīts, ka pasažieri par samaksu ir pieauguši par 6.09%, bet šos statistikas datus nevar uzskatīt par objektīviem, jo AS „Pasažieru vilciens”, veicot pārvadājumus Rīgas pilsētas teritorijā, daļu pasažieru uzskaita divkārsā apmērā.

Ar valsts noteiktiem braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadāto pasažieru skaits 2014.gada 1.pusgadā un 2013.gada 1.pusgadā (milj. pasažieri)

Analizējot pasažieru skaita izmaiņas ilgākā laika posmā – no 2011.gada (skat. Attēlu Nr.2), jāsecina, ka reģionālajos vietējās nozīmes un reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos pārvadājumos ar autobusiem kopējais pasažieru skaits samazinās gadu no gada vidēji par 3.6%.

Tabula Nr. 5

Informācija par 2014.gada 1.pusgadā pārvadātājām pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot sabiedrisko transportu bez maksas

Pasažieru kategorija	Pasažieru skaits	Zaudējumi (EUR)
Invalīdi	6 921 405	5 956 089
Politiski represētās personas	166 897	330 176
Bērni bāreņi	249 693	398 158
Pirmsskolas vecuma bērni	516 621	692 136
KOPĀ:	7 854 616	7 376 559

Analizējot 2014.gada 1.pusgada datus salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgadu, kopējais pasažieru, kam ir tiesības izmantot sabiedrisko transportu bez maksas, skaits ir samazinājies par 2.55%. Analizējot reģionālās nozīmes pārvadājumus bez dzelzceļa pārvadājumiem kategorijā – pārvadāto pirmsskolas vecuma bērnu skaits pieaudzis par 0.34% un invalīdu skaits par 9.86%. Kategorijās - bērni bāreņi un politiski represētās personas - vērojams samazinājums attiecīgi par 10.42% un 5.31%.

Pilsētas pārvadājumos pārvadāto invalīdu skaits ir pieaudzis par 5%, kā arī par 6.32% ir pieaudzis to pārvadāto pasažieru skaits, kas saņem republikas pilsētu pašvaldību piešķirtos braukšanas maksas atvieglojumus.

Būtiskākais pasažieru, kam ir tiesības izmantot sabiedrisko transportu bez maksas, samazinājums ir dzelzceļa pārvadājumos sakarā ar to, ka 2013.gada beigās AS „Pasažieru vilciens” mainīja personu ar braukšanas maksas atvieglojumiem uzskaiti.

Zaudējumi par valsts noteikto braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanu ir tieši proporcionāli pasažieru skaita izmaiņām un tie ir palielinājušies par 6.11% reģionālos starppilsētu nozīmes pārvadājumos ar autobusiem un par 3.72% reģionālos vietējās nozīmes maršrutos, savukārt samazinājums par 44.08% un 4.51% ir vērojams attiecīgi dzelzceļa pārvadājumos un pilsētas pārvadājumos.